

Obsah

Předmluva	9
Úvod.....	11
I. Argumenty pro intenzivní trénink komunikace ve vyučování	15
1. Komunikační schopnost – co to je?	17
2. Scény z vyučování	21
3. Alarmující výsledky průzkumu.....	25
4. Komunikační kompetence jako vzdělávací cíl.....	28
5. Mluvení podporuje úspěch v učení a v práci.....	31
6. Perspektiva ulehčení práce pro učitele.....	34
7. Vysvětlivky ke konceptu tréninku	37
II. Stavební prvky pro trénink komunikace v praktickém vyučování.....	43
1. Úvahy o komunikaci – uvedení do problematiky	47
1 Anketa mezi žáky.....	50
2 Hledání strategií	52
3 Udělování bodů	53
4 Aktivní – pasivní.....	54
5 Doplnění vět.....	55
6 Hodnocení tvrzení.....	56
7 Scénky	57
8 Asociační hra.....	58
9 Téma: strach z mluvení.....	60
10 Rušivé vlivy.....	61
11 Nástěnka	62
12 Záznam rozhovoru	63
13 Sociogram rozhovoru.....	64
14 Videodokumentace.....	65
15 Seznam přání.....	66
16 Tvorba pravidel.....	67
17 Salát z pravidel	68
18 Poradní rozhovor	70
19 Kleistův text	72
20 Výměna myšlenek	74
21 Přijímací pohovor.....	76
22 Přesvědčovací hra.....	78
2. Cvičení na rozvoj volného mluvení a vyprávění	79
23 Představování	82
24 Metoda kuličkového ložiska.....	83
25 Pondělní kolečko	84

26	Zprávy	85
27	Týdenní souhrn.....	86
28	Bleskovka.....	87
29	Barometr nálady.....	88
30	(Autorské) čtení.....	90
31	Přehledka knih.....	92
32	Vyprávění podle předlohy.....	93
33	Smyslené příběhy.....	94
34	Mozaikové příběhy.....	96
35	Vyprávění vtipů.....	98
36	Vyprávění zážitků.....	99
37	Asociace k fotografiím.....	100
38	Metaforické asociace.....	102
39	Asociace k pojmům.....	103
40	Meditace nad obrazem.....	104
41	Tržiště názorů.....	106
42	Trh s informacemi.....	107
43	Show osobností.....	108
44	Brainstorming.....	109
45	Vědomostní loterie.....	110
46	Hra na reportéry.....	111
47	Repetitorium („opáčko“).	112
48	Informační řetěz.....	113
3.	Vzájemná komunikace – malá násobilka vedení rozhovoru.....	114
49	Nedorozumění.....	118
50	Vyřikáme si to.....	119
51	Slovní obraty.....	120
52	Analýza rozhovoru.....	122
53	Kolečko pravidel.....	124
54	Dvojitý kruh.....	126
55	Vyprávění podle poslechu.....	127
56	Tichá pošta.....	128
57	Řetězový příběh.....	129
58	Přednáškový řetěz.....	130
59	Hádání hádanek.....	131
60	Partnerský kvíz.....	132
61	Partnerské interview.....	133
62	Slovní výměna.....	134
63	Dotazování expertů.....	135
64	Kontrolovaný dialog.....	136
65	Rozhovor v kruhu.....	137
66	Rozhovor na stanovištích.....	138
67	Rozhovory ve skupinkách.....	139
68	Hra na rozhodnutí.....	140
69	Hra na odůvodňování.....	142
70	Reportážní puzzle.....	143
71	Metoda sněhové koule.....	144

72	Skupinové puzzle	145
73	Akvárium	146
74	Trénink pro vedoucího rozhovorů	148
75	Talkshow	150
4.	Přesvědčivě argumentovat a přednášet – rétorická cvičení	151
76	Proti strachu z mluvení	154
77	Sebeprogramování	156
78	Trénink pravidel	158
79	Projev z paměti	160
80	Minireportáže	161
81	Řečnický kolotoč	162
82	Řečová analýza	164
83	Metoda expertů	166
84	Argumentační stanovisko	167
85	Argumentační kolotoč	168
86	Soutěž v argumentaci	169
87	Argumentační štafeta	170
88	Reklama	171
89	Pětivěťá cvičení	172
90	Obhajoba/žaloba	174
91	Rétorická stanovisko	176
92	Mluvit srozumitelně	180
93	Krátký referát	182
94	Vázaný proslov	184
95	Volná přednáška	186
96	Týmová přednáška	187
97	Vizualizace	188
98	Pochvalný projev („laudatio“)	189
99	Volební řeč	190
5.	Komplexnější komunikační a interakční hry	191
100	Rolová hra	194
101	Hra na konferenci	195
102	Veřejné slyšení	196
103	Tribunál	197
104	Debata pro a proti	198
105	Debata v parlamentu	199
106	Plánovací hra	200
107	Divadelní hra	202
III.	Dokumentace projektového týdne „Výuka komunikace“	203
1.	Přípravná opatření a uspořádání	205
2.	Tréninkový program	209
3.	První den: zamýšlení nad komunikací	213
4.	Druhý den: posílení ochoty komunikovat	217
5.	Třetí den: tematicky orientované vyprávění a referování	223
6.	Čtvrtý den: tematicky orientovaná „vzájemná komunikace“	229

7. Pátý den: tematicky orientovaná argumentace a přednes	239
8. Pohled zpátky a do budoucna – souhrn	247
IV. Závěrečné tipy k inovačnímu procesu v rámci školy	249
1. Cílené vzdělávání	251
2. Nové nasměrování učitelské role	254
3. Tvorba čínorodých inovačních týmů	256
4. Změněná podoba vyučování	258
5. Alternativní tréninkové varianty	260
6. Důsledky pro hodnocení výkonu	263
7. Odvahu: risk je zisk!	266
Použitá literatura	268